

Andriessenplein 22a, 7425 GX Deventer,
Telefoon: 0570-782401

Schoolplan 2023-2025

Inzicht in (eigen) leerproces

- ❖ EDI vormt de basis van ons didactisch leerkracht handelen.
 - Borging van EDI in het document didactisch handelen.
 - De doelen zijn zichtbaar in de klas voor kinderen
- ❖ We differentiëren op niveau.
 - Doorgaande lijn OPP borgen
 - Coördinator verrijking kijkt naar mogelijkheden in de school.
 - We zetten leraar ondersteuners in om onze ambitie op referentieniveaus te halen.
- ❖ We blijven onze BL aanpak verbeteren
 - Continuëren inzet BL coördinator
 - Continuëren leerteam BL
- ❖ We verbeteren ons spelling onderwijs.
- ❖ We zorgen voor een doorgaande lijn VVE -> jonge kind -> 3 t/m 8
 - Onder de loep nemen van de overgang van 2 naar 3.
- ❖ Het werken vanuit SEL vormt de basis van ons pedagogisch handelen en aanbod.
 - Keuze maken in methode of methodiek rondom SEL. Invoer nieuwe methode of methodiek
 - Deze vervolgens stap voor stap invoeren.
 - We zoeken naar een verbinding met de executieve functies.

Sociaal maatschappelijke ontwikkeling

- ❖ Verbinding maken tussen school en de wijk.
 - Breakfastclub voortzetten.
 - Samenwerkingen en leerteams met wijkpartners onderhouden.
- ❖ We nemen onze verantwoordelijkheid qua duurzaamheid en milieu.
 - We maken jaarlijks een keuze uit het brede scala van projecten, die we, waar gewenst, borgen.

Boeiend onderwijs

- ❖ We benutten de rijke leeromgeving buiten het klaslokaal, in en buiten de school.
 - Werkwijze opstellen leerpleinen en buitenlokaal. Doorgaande lijn leren in de wijk.
 - Het huidige plan CMK verbinden met het Atelier en nieuw leven in blazen.
- ❖ De patio kan worden gebruikt als verlengd klaslokaal voor het onderwijs Jonge Kind.
 - Inrichten patio

Samenwerking en versterking

- ❖ We versterken onze samenwerking onderling, ter verbetering van ons onderwijs, waarbij directie een stimulerende en faciliterende rol speelt.
 - Doorontwikkeling van het gemeenschappelijk lesontwerp (EDI), lesbezoek, feedbackgesprekken.
- ❖ Wij versterken ons professioneel kapitaal.
 - Iedereen heeft gesprekken over zijn/haar ontwikkeling.
 - Integratie van de schooldoelen in de POP's van het team.
 - Start betekenisvolle inzet van kwaliteiten ter versterking van elkaar en het onderwijs.

Inhoud

1	ONZE SCHOOL	4
2	VISIE EN BELEID	4
3	KEUZE ONTWIKKELTHEMA'S	5
4	UITWERKING SCHOOLTHEMA'S	6
4.1	BOEIEND ONDERWIJS	6
4.2	INZICHT IN EIGEN LEERPROCES	8
4.3	SOCIALE ONTWIKKELING	10
4.4	SAMENWERKING EN VERSTERKING	12
5	AFGERONDE ONTWIKKELDOELEN	14
5.1	AFGEROND ONTWIKKELDOEL, EDI	14
5.2	AFGEROND ONTWIKKELDOEL, LIST	14
6	IMPLICATIES VOOR BELEIDSTERREINEN	17
6.1	IMPLICATIES VOOR PROFESSIONALISERING	17
6.2	IMPLICATIES VOOR DIGITALISERING	17
6.3	IMPLICATIES VOOR DE SCHOOLINRICHTING	17
6.4	IMPLICATIES VOOR HET INVESTERINGSPLAN EN BEGROTING (AFSCHRIJVING)	17
7	INVULLING NPO	18
7.1	NPO-INVULLING IN SAMENWERKING MET BESTUUR, GEMEENTE, SAMENWERKINGSVERBAND EN ONDERWIJSPARTNERS	18
7.2	INTENSIVERING VAN SCHOOLPLANDOELEN EN OVERIGE INZET KOMEND SCHOOLJAAR	18
7.3	TERUGBLIK, SAMENVATTING EN DOORKIJK	19
8	INVULLING BASISVAARDIGHEDEN	20
8.1	INTENSIVERING VAN SCHOOLPLANDOELEN EN OVERIGE INZET KOMEND SCHOOLJAAR	20
8.2	DOORKIJK NAAR SCHOOLJAAR 23-24	21
9	PLANNING	23
10	BIJLAGEN	24
10.1	BIJLAGE 1, SEL OP DE FLINT	24

1 Onze school

De Flint is een ambitieuze en levendige openbare basisschool met een open sfeer. De Flint is echt een afspiegeling van de maatschappij qua verschillende culturen en daar zijn we erg trots op! We vinden het belangrijk om kinderen een veilige, pedagogische en rijke leeromgeving te laten leren. Goed leren rekenen, lezen, schrijven zijn daar een resultaat van. Wanneer onze kinderen de school verlaten, willen we dat ze optimaal zijn gegroeid. De kinderen van de Flint weten van zichzelf hoe zij zich ontwikkelen en wat zij nodig hebben om in ontwikkeling te blijven.

De Flint is gehuisvest in Kindcentrum Kei 13 aan het Wezenland. Dit prachtige gebouw, voor alle kinderen van 0-13 jaar, biedt behalve onderwijs ook een consultatiebureau, kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, voorschoolse en buitenschoolse opvang, dagbehandeling en de huiskamer, sport en cultuur onder één dak aan.

De Flint telt 338 leerlingen verdeeld over 16 groepen. 78% van de leerlingen op basisschool de Flint wonen in hetzelfde postcode gebied als de school. De rest van de 22% woont in de aanliggende postcode gebieden.

2 Visie en beleid

Onze schoolmissie is als volgt in het kort:

Onze missie klinkt al volgt: alle kinderen gelijke kansen. Dit bereiken wij door ongelijk te investeren in gelijke kansen.

Voor een beschrijving van onze kernwaarden, missie en visie verwijzen wij naar [beleidsstuk]. Om te voldoen aan de wettelijke eisen t.o.v. het schoolplan, willen wij graag verwijzen naar de volgende stukken:

- Het *personeelsbeleid* met de eisen van bevoegdheid en de wijze waarop bekwaamheid wordt onderhouden is beschreven op stichtingsniveau;
- Ons *stelsel van kwaliteitszorg* wordt beschreven in 'Kwaliteitszorg – onze processen', verder volgt de school de 'Principeafspraken kwaliteitszorg' van de stichting;
- Het *onderwijskundig beleid* (uitgangspunten, doelstelling en inhoud, vakken, leerlijnen, ped.-did. klimaat, burgerschapsvorming, zorg voor veiligheid, enz.) staat in de schoolgids;
- De beschrijving van de *basisondersteuning* en de *extra zorg* is te vinden in ons schoolondersteuningsprofiel en de 'Doorgaande Ontwikkellijn (DOL);
- Het manier van *bewaken van een ononderbroken ontwikkelproces* bij de leerlingen is beschreven in borgingsdocumenten en komt o.a. terug in de opbrengstrapportages;
- Wat betreft de *Informatiebeveiliging en Privacy* volgen wij het stichtingsbeleid, zie 'OPOD/DAM IBP beleidsdocument mei-18' en diverse uitwerkingen;
- Voor aspecten rondom (sociale) veiligheid volgen wij de beleidslijnen bijgehouden door het samenwerkingsverband ('map veiligheid'), voor ieder medewerker toegankelijk;
- *Overige zaken* zoals onderwijstijden, evt. omgaan met taalachterstand en omgaan met sponsorgelden zijn beschreven in de schoolgids.

3 Keuze ontwikkelthema's

Vier onderwijsdoelen zijn stichting breed vorm gegeven in het 'Koersplan 2022 en 2023':

1. Werken vanuit doelen en zelfsturing/zelfregulatie;
2. Samenhang creëren;
3. Van en voor buiten leren;
4. Verduurzamen.

Binnen elk doel kiest de school voor één of meer sleutelthema's. Alle vier doelen krijgen een duidelijke plek in ons schoolplan, uitgewerkt als apart schooldoel of gecombineerd met andere doelen. Daarnaast zijn voor onze school specifieke ontwikkelthema's van belang. Deze hebben wij gekozen op basis van reflectiestukken (over enquêtes, 'onze processen', etc.) en onze visie. De schooldoelen en de koppeling aan koersplandoelen en sleutelthema's zijn als volgt:

Schoolthema Boeiend onderwijs, gekoppeld aan koersplandoel samenhang creëren en sleutelthema('s): #11^e, #12c, #2a, #2F, #3b, #3e

Schoolthema inzicht in (eigen) leerproces gekoppeld aan koersplandoel(en): #11c, #12A, #12d.

Schoolthema sociale ontwikkeling, gekoppeld aan koersplandoel(en): #11A, #12b, #13b, #13d, #4c

Schoolthema samenwerking en versterking gekoppeld aan koersplandoel(en): #12A, #13C, #3^E, #12^E.

4 Uitwerking schoolthema's

4.1 Boeiend onderwijs

Schoolthema Boeiend onderwijs, gekoppeld aan koersplandoel samenhang creëren en sleutelthema('s): #11^e, #12c, #2a, #2F, #3b, #3^e

In de afgelopen jaren wordt er steeds meer gekeken, hoe we ons onderwijs niet alleen goed, maar ook dynamischer en boeiender kunnen maken. Zo is er een begin gemaakt met het herinrichten van de leerpleinen en het schoolplein, is er een atelier gemaakt met een kunstdocent en is er een try-out projectweek gedraaid. Ook is de onderzoeksgroep begrijpend lezen in het leven geroepen. Allemaal mooie initiatieven, die we duurzaam willen doorzetten in de komende jaren.

4.1.1 Doel en ambitie in relatie tot eigen missie en visie

Op de Flint streven we naar een boeiend schooljaar. Waarbij dagelijks dynamisch werken, thematisch werken in de onderbouw, een jaarlijkse grote themaweek en educatie uitstapjes onderdeel zijn van het curriculum.

- We zien dat elke klas gebruik maakt van de leerpleinen, het buitenlokaal en het atelier.
De inzet op de leerpleinen hangt met name samen met de inzet van de onderwijsassistenten en de leraarondersteuners. Daarnaast wordt de ruimte gebruikt voor zowel zelfstandig werken als in groepsverband.
- We zien dat er tijdens de projectweek een koppeling wordt gemaakt tussen verschillende vakgebieden en het gekozen thema.
We zien met name dat er in de volgende vakgebieden een verbinding wordt gezocht:
 - Wereldoriëntatie
 - Creatieve vakken
 - Taal
- We zien dat de groepen 3, spelend leren hebben ontwikkeld voor groep 3.
 - De groepen 3 zullen met name in de middag delen bezig gaan met spelend leren. De reguliere verwerking die normaal gesproken in een circuit wordt weggezet, zal nu weggezet worden op een kiesbord in de vorm van spel. De collega's van de groepen 3+ IB + Directie hebben 1 keer in de maand een korte evaluatie + doorkijk over het effect.

4.1.2 Focus

In het schooljaar 23-24 ligt de focus op:

- het inrichten van de leerpleinen naar onze visie;
- Ontwikkelen en aftrap van spelend leren in groep 3;
- Intensiveren van de educatieve uitstapjes, agenderen tijdens het voorbereiden van de lessen tijdens de pleinsessies;
- CMK aanbod inroosteren in het atelier;

4.1.3 Stappen

Bestellingen doorvoeren spelend leren in groep 3	Juni '23	Directie en leerkrachten groep 3
Bestellingen doorvoeren leerpleinen	September '23	Directie + Coördinator huisvesting
Thematisch/projectmatig werken	Mei '23	Directie en team.
Uitvoering CMK lessen door een kunst docent	Oktober '23 – dec '23	Shuk- Yee

4.1.4 Reflectie

Alle bovenstaande doelen en acties staan beschreven in schoolmonitor. Hier zullen we per periode (van vakantie tot vakantie) de evaluaties bijwerken.

4.2 Inzicht in eigen leerproces, spelling

Schoolthema inzicht in (eigen) leerproces gekoppeld aan koersplandoel(en): #11c, #12A, #12d.

4.2.1 Vertreksituatie spelling onderwijs

In het schooljaar 2022-2023 hebben we geconcludeerd dat de resultaten van ons spelling onderwijs niet overeenkomen met onze ambitie voor onze kinderen. Er werd al jaren gewerkt met de spelling methode spelling op maat. Vanaf 2020 zijn we bezig geweest om deze lessen van een betere kwaliteit te voorzien door de lessen op de EDI manier vorm te geven. Echter heeft dit niet geleid tot het beoogde resultaat. Het duurde even voor we dit goed konden analyseren door de periode van COVID, waarin de resultaten niet altijd representatief waren voor hetgeen we wilden weten en meten.

In het schooljaar 2022-2023 is de taal coördinator begonnen om lesbezoeken af te leggen tijdens de spelling lessen om een analyse te kunnen maken van de rode draad in de bovenbouw. Er bleek veel wildgroei te zijn ontstaan in het gebruik van methode, Bloon en andere middelen om spelling te onderwijzen. Het plan is daar ontstaan om in kaart te brengen wat de ambities zijn op spelling vlak en wat de successen en uitdagingen zijn. Zij heeft middels de PDCA cyclus het team meegenomen in het opstellen van een plan. Aan het einde van deze cyclus is er een aanbeveling gedaan voor het aanschaffen van een nieuwe methode, welteverstaan: Staal.

4.2.2 Doel en ambitie

- Aan het einde van dit schooljaar zien we een verbetering t.a.v. de resultaten van spelling.
- *In 4 van de 6 leerjaren is vanuit de opbrengstanalyse naar voren gekomen dat spelling een aandachtspunt is. We willen het komende schooljaar dat dit teruggedrongen wordt tot 2 groepen en het jaar daarop hopen we het om te kunnen zetten tot successen.*
- We zien een doorgaande lijn in het spelling aanbod en het leerkrachthandelen.
- De werkwijzen en afspraken worden vastgelegd in een borgingsdocument.

Meetbare resultaten :

Aan het einde van dit schooljaar:

- Heeft 80% van de leerlingen een positieve groei doorgemaakt tussen de midden en de eindmeting van CITO.
- Werkt elke leerkracht, in hoofdlijnen, volgens de nieuwe leskaart spelling.

4.2.3 Focus

In het schooljaar 23-24 hebben we de focus op het invoeren van de nieuwe methode STAAL en het coachen op eenduidig leerkrachthandelen. Daarnaast worden de eerste leskaarten ontwikkeld.

In het schooljaar 24-25 zal de focus liggen op het uitvoeren van lesbezoeken om het leerkrachthandelen aan te scherpen . Daarnaast zal planmatig worden geëvalueerd wat de methode en werkwijzen ons tot nu toe opleveren.

4.2.4 Stappen

Tijdsplanning

Einde schooljaar 22-23	Plan invoer Staal presenteren	Taal coordinator
11-9-2023	Training methode Staal	Allen
11-10-2023	Studiedag	Werkgroep

8-1-2023	Studiedag	Werkgroep
29-3-2023	Studiedag	Werkgroep
10-4-2023	Studiedag	Werkgroep

4.2.5 Reflectie

Alle bovenstaande doelen en acties staan beschreven in schoolmonitor. Hier zullen we per periode (van vakantie tot vakantie) de evaluaties bijwerken.

4.3 Sociale ontwikkeling

Schoolthema sociale ontwikkeling ,gekoppeld aan koersplandoel(en):#11A, #12b, #13b, #13d, #4c

4.3.1 Vertreksituatie

Sociaal-emotioneel leren is het proces waarbij leerlingen noodzakelijke kennis, attituden en vaardigheden verwerven en toepassen, zodat ze beter kunnen omgaan met zichzelf en de ander. SEL werkt preventief bij eventuele conflicten. En kan pesten voorkomen. Op de Flint willen we werken met een schoolbreed programma om onze leerlingen sociaal emotionele competenties aan te leren. We leggen de focus op het zelfbeeld (Wie ben ik en hoe waardeer ik mezelf?), zelfregulatie (Hoe ga ik om met heftige emoties?), emoties (Hoe voel ik mij en hoe voelt de ander zich?) en het constructief oplossen van problemen en conflicten. Vanwege de Covid-19 pandemie en onder andere twee schoolsluitingen is dit project doorgeschoven naar schooljaar 2021-2022. Vanuit de menukaart van het Nationaal Programma Onderwijs komt naar voren dat aandacht voor welbevinden en sociaal-emotioneel leren een effectieve interventie is. Er is dus een heel duidelijke koppeling tussen het project NPO en het project SEL. Dit project heeft een link met het Koersplandoel 'Van en voor buiten leren'. Vanwege de Covid-19 pandemie en wisseling van directie en ib functies is dit project doorgeschoven naar schooljaar 2022-2023. Vanuit de menukaart van het Nationaal Programma Onderwijs komt naar voren dat aandacht voor welbevinden en sociaal-emotioneel leren een effectieve interventie is. Er is dus een heel duidelijke koppeling tussen het project NPO en het project SEL

Afgelopen schooljaar (22-23) hebben we teambreed een training gevolgd bij Cees van Overveld. Hij heeft ons meegenomen in de wereld van SEL. We hebben met het team kwaliteitseisen opgesteld waar voor ons een goed SEL programma aan moet voldoen. Met deze criteria is de werkgroep nu aan het oriënteren op een nieuwe methode.

Voor een goede start van het schooljaar (23-24), heeft Anouk van der Meij (IB) samen met Monique Vosman (kindercoach, systemisch coach) een plan opgesteld voor de eerste periode (tot de herfstvakantie). In dit plan zijn lessen rondom de gouden weken opgenomen, sessies groepsgeuk en schooljudo. Zie bijlage 1.

4.3.2 Doel en ambitie

Aan het einde van dit schooljaar zien we een verbetering t.a.v. de sociaal emotionele competenties van leerlingen. Ze 'kennen' zichzelf, kunnen omgaan met (heftige) emoties en het oplossen van problemen en conflicten. Hierdoor zijn er minder conflicten. We werken hier preventief aan met een bewezen effectieve aanpak (nji). Daarnaast hebben we een passend leerlingvolgsysteem om de sociaal emotionele vorderingen te monitoren.

Meetbare resultaten :

Aan het einde van dit project:

- hebben we een nieuwe en vooral bewezen effectieve aanpak (nji) voor sociaal emotioneel leren.
- heeft de kindercoach (nog steeds) een structurele plek in onze zorgstructuur met 0,6 WTF. Deze uren worden ingezet als kindercoach, sessies groepsgeuk en begeleiding van dynamische groepen
- gebruiken we een passend leerlingvolgsysteem om de sociaal emotionele vorderingen te monitoren.
- is er een koppeling gelegd tussen SEL en Code Kei13/pedagogische lijn Kei13 Haalbaarheidsfactoren

4.3.3 Focus

4.3.4 Stappen

Tijdsplanning

Einde schooljaar 22-23	Plan SEL sept-okt presenteren	Anouk en Monique
Start schooljaar 22-23	Uitvoering gouden weken	Allen
11-9-2023	Start sessies groepsgeluk	Monique Vosman
15-9-2023	Start schooljudo	HiRo
11-10-2023	Studiedag	Werkgroep
8-1-2023	Studiedag	Werkgroep
29-3-2023	Studiedag	Werkgroep
10-4-2023	Studiedag	Werkgroep

4.3.5 Reflectie

Alle bovenstaande doelen en acties staan beschreven in schoolmonitor. Hier zullen we per periode (van vakantie tot vakantie) de evaluaties bijwerken.

4.4 Samenwerking en versterking

Schoolthema samenwerking en versterking gekoppeld aan koersplandoel(en): #12A, #13C, #3^E, #12^E.

4.4.1 Vertreksituatie

Aanleiding voor dit project

Het team op de Flint bestaat uit 50 medewerkers. Veel daarvan zijn parttime leerkracht of parttime ondersteuner. In het schooljaar 2022-2023 zijn we gestart met expliciete tijd maken voor teambuilding en trainingen. Dit willen we in komend schooljaar voortzetten.

We zien op dit moment dat het team zich afhankelijk opstelt van het MT. Ze verwachten duidelijke sturing op regels en afspraken. Het team vindt het lastig om zelf keuzes te maken en daar verantwoordelijkheid voor te dragen. Ze zijn onvoldoende zelfstandig in het maken van gezamenlijke keuzes.

Uiteindelijk gewenste situatie

Het team op de Flint is een groot team, waarbij de dubbeling van groepen wordt gebruikt om elkaar te versterken in ons leerkracht handelen. Het team werkt samen door gezamenlijke lessen voor te bereiden, regelmatig op lesbezoek te gaan en daar feedbackgesprekken over te voeren. Daarnaast betreft de leerkracht andere collega's bij de persoonlijke ontwikkel plannen.

Het team op de Flint zal een transitie moeten doormaken t.a.v. cultuur. We zien aan het einde van schooljaar 23-24 dat de verschillende coördinatoren hun verantwoordelijkheid nemen voor hun rol en bewust zijn van de PDCA cyclus van hun proces. Deze kunnen ze ook verwerken in schoolmonitor. Daarnaast merken we dat het lesgevend personeel met elkaar weloverwogen keuzes kan maken, verantwoordelijkheid durft te nemen voor die keuzes en weten bij wie ze ruggenspraak kunnen houden.

4.4.2 Doel en ambitie

Doelen voor dit jaar (23-24)

- Aan het eind van het schooljaar is er doorgaande lijn in handelen van leerkrachten. In het schooljaar 23-24 werken we aan het inzicht van het team op elkaars handelen. Zowel de krachten als verbeterpunten worden inzichtelijk.
- *Dit willen we onder andere doen door tijdens pleinsessies, intervisie te gaan voeren. Tijdens deze intervisie momenten zal er ook een koppeling worden gemaakt tussen de eigen ontwikkelplannen.*
- Collega's geven elkaar feedback over de samenwerking en evt. over het leerkrachthandelen
- *Dit zullen we in de eerste instantie weer onder de aandacht brengen tijdens de pleinsessies om vervolgens te gaan oefenen na de lesbezoeken.*
- Coördinatoren werken volgens een PDCA cyclus en houden hun resultaten bij in schoolmonitor.
- *Het gaat hierbij in elk geval om de volgende inhoud coördinatoren:*
- *Taal/lees coördinator*
- *Begrijpend lezen coördinator*
- *Beide IB'ers*
- *Bouwcoördinatoren*
- We organiseren per leerplein een maandelijkse pleinsessie waarin de tijd en aandacht wordt besteed aan inchecken, intervisie en gezamenlijke lesvoorbereidingen

Meetbare resultaten

- Elk lid van het team maakt wekelijks een GL met zijn/haar parallel collega.

- Elk lid van het team gaat maandelijks op lesbezoek bij een collega en voert daar een feedbackgesprek over.

4.4.3 Stappen

Juli 2023	Planning pleinsessies klaar en delen.	MT
September 2023	Teambuilding activiteit	Directie
11-10-2023/ 8-01-2024	Studiedag	Directie
Gehele jaar	Faciliteren door piekmomenten om collegiale consultatie doorgang te laten vinden.	Directie

4.4.4 Reflectie

Alle bovenstaande doelen en acties staan beschreven in schoolmonitor. Hier zullen we per periode (van vakantie tot vakantie) de evaluaties bijwerken.

5 Afgeronde ontwikkeldoelen

De tussenevaluatie van lopende thema's is opgenomen onder de betreffende vertreksituatie in hoofdstuk 4. In de afgelopen schoolplanperiode hebben wij de volgende ontwikkeldoelen/ thema's afgerond. Hier volgt een korte evaluatie van proces en resultaat.

5.1 Afgerond ontwikkeldoel, EDI

Afgelopen schooljaar 2022-2023 hebben alle leerkrachten en ondersteuners de EDI training afgerond. Alle leerkrachten hebben het boek *Expliciete Directe Instructie 2.0* gelezen. Vanuit de training en de gelezen hoofdstukken van het boek zijn er op schoolniveau afspraken gemaakt hoe we EDI toepassen tijdens onze lessen. Deze afspraken zijn geborgd in het borgingsdocument 'Didactisch handelen op de Flint'. Deze is geborgd in mei 2023. Ieder jaar wordt dit borgingsdocument geëvalueerd en bijgesteld waar nodig. Dit pakt de werkgroep EDI op.

Er zijn leskaarten ontworpen voor de vakgebieden lezen en rekenen waarbij iedere fase van het EDI model wordt beschreven in combinatie met de methode. Voor spelling starten we in het schooljaar 2023-2024 met de nieuwe methode Staal. Hiervoor wordt uiteindelijk ook een nieuwe leskaart geschreven waarin de verschillende fases van EDI staan beschreven. Dit pakt de taal/leescoördinator in combinatie met de werkgroep EDI op.

De werkgroep EDI bespreekt regelmatig een fase van het EDI model tijdens een inhoudsessie. Vanuit de inhoudsessies worden er doelen opgesteld die terugkomen tijdens de bordsessies. Zo houden we EDI onder de aandacht. Tijdens de pleinsessies hebben de werkgroepleden van EDI een actieve rol en bereiden samen met de leerkrachten van een leerplein de lessen voor volgens de fases van het EDI model.

Leerkrachten en ondersteuners die net gestart zijn op de Flint kunnen deelnemen aan de EDI scholing op bestuursniveau.

5.2 Afgerond ontwikkeldoel, LIST

LIST biedt een doorgaande lijn van beginnende geletterdheid in de groepen 1-2 via aanvankelijk lezen in groep 3 naar voortgezet technisch lezen in de groepen 4 t/m 8 voor alle kinderen. Organisatorisch houdt dit in dat er (beperkt) groepsdoorbrekend wordt gelezen d.w.z. nooit stillezen en hardop lezen in één ruimte. Het didactisch repertoire van de leerkracht in de groepen 4 t/m 8 bestaat uit het geven van minilesjes, modelling, observeren en het voeren van leesgesprekken.

Inhoudelijk houdt het werken met de LIST- principes het volgende in :

- *Een programma beginnende geletterdheid (groep 1-2):* dit programma is niet methode gebonden, maar opgebouwd in blokken waardoor de leerkracht routines gebruikt. Hiervoor staat 150 minuten per week op het rooster. Voor leerlingen die hier niet voldoende van profiteren wordt de tijd uitgebreid met 75 minuten. In januari van groep 2 komt hier voor de risicoleerlingen 45 minuten bovenop.
- *Een programma aanvankelijk lezen (groep 3):* dit programma is gedeeltelijk niet methode gebonden en opgebouwd in blokken waardoor de leerkracht routines gebruikt. De leestijd is 425 minuten per week, verdeeld over zes instructieblokken. Voor leerlingen die hier onvoldoende van profiteren wordt de instructietijd uitgebreid met 100 minuten per week. Leerlingen die dit nodig hebben krijgen hier bovenop minimaal 45 minuten extra instructie.
- *Een programma voortgezet lezen (groepen 4 t/m 8):* dit programma is niet methode gebonden, omdat in de huidige leesmethodes te veel aandacht uitgaat naar verwerkingsopdrachten en er daardoor minder effectieve leestijd overblijft. De leestijd is 150-175 minuten per week en 60 minuten extra voor

lezers die dit nodig hebben. Er is dus gekozen voor convergente differentiatie (Verhoeven en Wentink, 2001). Er moeten veel leeskilometers gemaakt worden en er moet een rijke leesomgeving in de groep zijn, die de motivatie van de kinderen bevordert. (Chambers, 2002)

Binnen LIST wordt opbrengstgericht gewerkt en de leerkracht maakt gebruik van verzamelde data. De toetsresultaten van meerdere meetmomenten (de leervordering) in combinatie met observaties en de informatie van leesgesprekjes worden gebruikt ten behoeve van het leren van kinderen. Op basis van deze data kan de leerling een passend onderwijsaanbod krijgen. Een volledige beschrijving van de LIST methodiek is te vinden in bijlage .. 'Doorgaande leerlijn technisch lezen groep 1 t/m 8 volgens de principes van LIST inclusief Protocol Leesproblemen en Dyslexie'.

Borging LIST methodiek

Om het doelgericht te werken aan leesonderwijs voldoen wij aan de volgende belangrijke voorwaarden:

A. We hebben een taallees coordinator .

Onze taleco is de spil bij de uitvoering van de cycli doelgericht werken aan opbrengsten ten aanzien van technisch lezen. Zij begeleidt en observeert de leerkrachten, beoordeelt de groepsplannen lezen, verzamelt (met de IB'ers) de toetsresultaten en is de verbindende schakel tussen de cyclus op groepsniveau en cyclus op schoolniveau. Hiervoor is de taleco 1 dag per week vrij geroosterd. De IB'ers zorgen dat de cycli DWAO is verbonden aan onze bestaande zorgstructuur, bepalen (in overleg) de doelen, maken schooloverzichten van de resultaten, leggen toetsmomenten vast. Een paar keer jaar, maar tenminste na de midden en eindmeting, sluit de taleco aan bij het MTO om haar bevindingen tav de resultaten en klassenbezoeken te delen. De directie is verantwoordelijk voor het initiëren, sturen, coördineren en controleren (Houtveen, Smits & Brokamp, 2013; Houtveen & Kunst, 2017).

C. We hebben doelen voor ons leesonderwijs bepaald en voor groep 3 t/m 8 onze toetsen en meetinstrumenten hierop afgestemd.

Zie hiervoor ons leesbeleidsplan.

D. We hebben op schoolniveau de hoeveelheid tijd voor lezen en het differentiatiemodel vastgesteld.

Zie bijlage .. . Toelichting hierop:

- In de groepen 1-2 kan de leerkracht, met behulp van de vastgestelde tijd op schoolniveau, zelf zijn weekrooster t.a.v. beginnende geletterdheid invullen.
- In de groepen 3 t/m 8 start de schooldag met (beperkt) groep doorbroken lezen. In groep 3 is dit 45 min en in groep 4 t/m 8 30 minuten.
- Leerlingen die dat nodig hebben lezen 60 min per week extra. Deze hulp wordt zoveel mogelijk verzorgd door oa's en vindt buiten de klas plaats.
- Indien nodig en mogelijk wordt er voor hele zwakke lezers in groep 3 en 4 twee keer per week een naschoolse leesclub van 30 minuten aangeboden (laag 3). Deelname is niet verplicht, maar leerlingen worden hiertoe door de groepsleerkracht uitgenodigd. De organisatie van de leesclub vindt plaats door de groepsleerkrachten middenbouw.

F. We hebben het aanbod voor het leesonderwijs vastgelegd in leskaarten.

We hebben onze werkwijze voor lezen volgens de LIST methodiek uitgewerkt in zogenaamde leskaarten. In deze leskaarten staat de hoeveelheid tijd (totale les duur, tijd dat gelezen wordt), de voorbereiding, werkwijze, toetsing en doorgaande lijn beschreven. Er zijn leskaarten voor elk LIST programma d.w.z. beginnende geletterdheid, aanvankelijk lezen en voorgezet lezen. Tevens zijn er leskaarten voor de interventies op niveau 2, zijnde Ralfi lezen en Ralfi- light lezen.

G. We hebben afspraken met betrekking tot de kwaliteit van het leerkrachtgedrag vastgelegd en er vinden klassenbezoeken plaats op basis hiervan.

De kwaliteit van de instructie, het effectief gebruik van de tijd (taakgerichte leertijd) en pedagogisch (lees)klimaat bepalen we aan de hand van de observatieformulieren horende bij de LIST methodiek. Zie bijlage .. . Tenminste een keer per jaar observeert onze taleco een leesles aan de hand van het observatieformulier.

6 Implicaties voor beleidsterreinen

6.1 Implicaties voor professionalisering

In het schooljaar 23-24 zal de focus liggen op een doorgaande lijn neerzetten in het leerkrachthandelen. EDI, de leskaarten en het gedachtegoed van SEL zijn daarvoor de leidraad.

6.2 Implicaties voor digitalisering

6.3 Implicaties voor de schoolinrichting

De schoolinrichting zal in het schooljaar 23-24 aangepast worden naar het werken met kleine groepjes, zelfstandig werken en een rijke leeromgeving.

6.4 Implicaties voor het investeringsplan en begroting (afschrijving)

7 Invulling NPO

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe wij invulling geven aan het Nationaal Programma Onderwijs om mogelijke ontwikkelvertragingen bij onze leerlingen proberen te compenseren.

7.1 NPO-invulling in samenwerking met bestuur, gemeente, samenwerkingsverband en onderwijspartners

De school participeert d.m.v. een 'collectieve reserve' in enkele trajecten die efficiënter met alle scholen samen kunnen worden geregeld. Hierbij gaat het in wezen om het werven van extra mensen d.m.v. een traineeship (plan VVV, max. ***€ 62*** p. II).

Bestedingsdoel	Menuoptie(s)	Uitsplitsing kosten	Kosten
Collectieve reserve t.b.v. collectief leren	F1	Plan VVV (€62,- per Iln) x 338 leerlingen	20.956

7.2 Intensivering van schoolplandoelen en overige inzet komend schooljaar

Extra NPO-inzet op de boven beschreven schoolplandoelen

Bestedingsdoel	Menu-optie(s)	Schoolplan-thema	Aanleiding, doelgroep en actie(s)	Kosten	
Extra ondersteuners	B	4.2	Effectieve instructie in kleine groepen.	€ 247.592,88	22-23 verwezenlijkt 23-24 gepland

Overige NPO-inzet

Bestedingsdoel	Menu-optie(s)	Aanleiding, doelgroep en actie(s)	Kosten	Uitvoering
Training ik leer leren	D	Aanleiding: Deze leerlingen hebben door covid minder tijd besteedt aan metcognitie en zelfregulerend leren. Zij krijgen door deze interventie een intensieve training om de leermogelijkheden nog optimaler te benutten. Ook ouders en leerkrachten worden meegenomen in deze training om ervoor te zorgen dat we bepaalde onderdelen duurzaam kunnen invoeren. Voor de groepen 7 en 8. Training voor alle kinderen door Monique Vosman.	€8100	22-23 verwezenlijkt
Schoolplein	C	Aanleiding: Ons schoolplein is op dit moment niet uitnodigend om naast een potje voetbal of spelen met de karren, verder te komen met de fysieke ontwikkeling.	€30.000	22-23 verwezenlijkt
leerpleinen	D		€40.000	23-24 gepland
Training en coaching EDI	F		€1500	22-23 verwezenlijkt

Training feedback	B		€3995	22-23 verwezenlijkt
Training tutoring nieuwe mensen	F		€2500	22-23 verwezenlijkt
SEL training + volgsysteem kind begrip	C		€3000 + €600 p.j	22-23 verwezenlijkt

NB: Voor menuopties zie [PowerPoint-presentatie \(sgbsg.nl\)](http://sgbsg.nl)

7.3 Terugblik, samenvatting en doorkijk

De in het vorige schoolplan NPO-inzet is uitgevoerd (ongeveer) zoals gepland / is uitgevoerd na de volgende aanpassingen [kies en vul aan]. De beoogde NPO-inzet heeft moeten leiden onder de noodzaak om de betreffende collega's regelmatig in te zetten voor het openhouden van het gewone lesbedrijf in de winter en vroegere voorjaar vanwege algemene schaarste in de vervangingspool.

Samenvatting kosten komend schooljaar	188.802
Resultaat (reserve) uit vorig schooljaar	
Verwachte extra inkomsten	
Verwachte resultaat (reserve) na komend schooljaar	87.275

Geplande NPO-inzet na komend schooljaar (voor 'zachte landing')

Schooljaar	Bestedingsdoel	Menu-optie(s)	Aanleiding, doelgroep en actie(s)	Kosten
24-25	Extra ondersteuning	B	Na de opbrengstanalyse 23-24 zal er worden gekeken in welke groepen de meeste ondersteuning nodig is.	87.275

8 Invulling basisvaardigheden

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe wij invulling geven aan het Nationaal Programma Onderwijs om mogelijke ontwikkelvertragingen bij onze leerlingen proberen te compenseren.

8.1 Intensivering van schoolplandoelen en overige inzet komend schooljaar

In het voorjaar van 2023 heeft de Flint een subsidie basisvaardigheden toegekend gekregen a €340.000 . Deze middelen gaan we inzetten op zowel taal -, reken-, als burgerschaps onderwijs. Het onderstaande kosten overzicht is in juni 2023 gecommuniceerd met de MR.

Verwachte uitgaven
basisvaardigheden
schooljaar 23-24.

Onderdeel		Wat?	Fte	23-24
B. Effectieve inzet onderwijs t.b.v. kennis en vaardigheid	B1,2 en 3. Instructie en begeleiding	Aanstellen Onderwijsassistenten	0,2	€ 7.650
			-	
C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling	C1. Welbevinden	Training KWINK		€ 3.000,00
		Aanschaf materialen KWINK		€ 10.000,00
		Schooljudo		€ 12.000
		Kindercoach	0,2	€ 21.000
E. Extra inzet personeel	E1. Klassenverkleining	Leraarondersteuner t.b.v. zittenblijvers en niveauspreiding.	1 fte	€ 57.000
			0,4 fte	€ 25.000
F. Facilitering en randvoorwaarden	F1. Faciliteiten en randvoorwaarden			
		Algehele aansturing bovenschools	0,2	€ 11.000
		Inrichten ruimtes	-	
		STAAL	Staal methode	€ 10.000
		Leesboeken		€ 10.000
		Taal methode		

		IMC Basis		
	F3. Digitale technologie	Chromebooks		
Totale uitgaven per schooljaar				€ 166.650

Totale begroting

Inkomsten	
340.00	
Totaal	€ 340.000

8.2 Doorkijk naar schooljaar 23-24

Samenvatting kosten komend schooljaar	€166.650
Resultaat (reserve) uit vorig schooljaar	
Verwachte extra inkomsten	
Verwachte resultaat (reserve) na komend schooljaar	€173.350

Geplande basisvaardigheden-inzet na 23-24.

Schooljaar	Bestedingsdoel	Menu-optie(s)	Aanleiding, doelgroep en actie(s)	Kosten
24-25	Welbevinden	C1	Kindercoach 0,2 -> uitvoering groepsgeluk	€ 21.000
24-25	Faciliteiten en randvoorwaarden	F1	Aanschaf nieuwe taalmethode.	€ 15.000
24-25	Inzet personeel	E1	1,4 aanstellen onderwijsassistent/ leraarondersteuner	€ 83.000
Totaal 24-25				119.000
Saldo na 24-25				54.350

9 Planning

(integratie, afstemming, invulling eerste jaar, doorwerking op andere beleidsterreinen)

Jaarplanning

Doel	Sept	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun
Invoer nieuwe werkwijze spelling										

[Tot slot: alle niet vervangen opmerkingen met [] verwijderen]

[A.u.b. uploaden in Uitwissel, feedback vragen op concepten is uiteraard mogelijk, liefst in juni/juli, dan tijdig akkoord bestuur]

[Akkoord door MR maakt het tot een schoolplan. Graag dit akkoord (kan ook een mail zijn) zelf goed opslaan en melding van maken.]

10 Bijlagen

10.1 Bijlage 1, SEL op de Flint

SEL op De Flint

Versie Juli 2023

Zomer- tot herfstvakantie

Gouden Weken: op pagina 3 t/m 5 van dit document kun je (in het kort) de theorie over groepsvorming en het belang van de gouden weken nalezen. Ook vind je hier in het schuingedrukte gedeelte enkele handelingssuggesties. Zie hiervoor ook het boek 'de Gouden weken 2.0'. Vertaling naar de praktijk:

- De eerste drie dagen staan geheel in het teken van groepsvorming, activiteiten gouden weken, energizers, afspraken maken (positief, niet te veel), elkaar leren kennen. Nabespreken op groepsdynamisch doel. Zet leerlingen in veel verschillende samenstellingen. Voorbeeldgedrag laten zien.
- **Week 1 en 2:** Start met lessen, elke dag minimaal twee groepsvormende activiteiten en/of coöperatieve werkvormen afgestemd op de fasen van groepsvorming
- **Week 3 t/m 6:** elke dag aandacht voor groepsvorming: minimaal 1 activiteit in het kader van groepsvorming. Kan ook geïntegreerd zijn in lessen.
- Component '**beseft van jezelf**' veel aan bod laten komen. Zie voor inspiratie: Parnassys, tabblad Kindbegrip, kopje Bibliotheek, vak handelingssuggesties en dan kun je kiezen tussen *beseft van jezelf* en *zelfmanagement*. Kies dan voor *beseft van jezelf*. Er zit een deel in over het aanleren van emotiewoorden, ook goed om even naar te kijken! [Kindbegrip \(parnassys.net\)](http://Kindbegrip.parnassys.net)
- NIEUW: elke week 1x **schooljudo** in de gymzaal! Voor achtergrondinformatie: [Flyer Schooljudo.pdf](#) 6 weken lang is dit je gymles, rooster volgt. Overige gymlessen in de gymzaal komen te vervallen, met uitzondering van de lessen van Ben. We zijn hierover in gesprek, wordt vervolgd.
- 1 keer **GroepsGeluk** (groep 3 t/m 8)
- Startgesprekken met ouders (korte notitie in Parnassys)
- Startgesprekken met leerlingen (groep 4 t/m 8). Dit houdt je voor jezelf bij en hoeft niet in Parnassys.

De volgende vragen kun je bijvoorbeeld stellen in een startgesprek, natuurlijk aangepast aan de leeftijd:

- Wat verwacht je van het komende schooljaar?
- Hoe vond je de eerste dagen in de nieuwe groep?
- Wat moeten wij echt weten over jou?
- Wat is je doel? Waar wil je aan werken?
- Hoe kunnen we jou het beste helpen?
- Zijn er nog andere dingen die je graag wilt zeggen of vragen?
- Verder kun je nog vragen hoe het kind het vorige schooljaar heeft ervaren of wat het überhaupt van school vindt

obs de Flint
Wezenland 582
0570 – 625031
info@basisschool-deflint.nl

Inspiratie:

- Boek 'Gouden weken 2.0'
- Eerste hoofdstuk oude methode Leefstijl
- Paars boekje 'Energizers'
- Online is heel veel te vinden
- Parnassys, tabblad Kindbegrip, kopje Bibliotheek, vak handelingssuggesties

Lenen bij Monique:

- Kwaliteitenspel
- Geluksspel
- Coachkaarten
- Squala gesprekskaartjes

Algemene tips:

1. Geef meer complimenten dan negatieve kritiek
2. Gebruik coöperatieve werkvormen
3. Ken je leerlingen: naam, gezinssituatie, hobby's, talenten, etc.
4. Laat de leerlingen jou kennen
5. Doe iedere dag minstens een groepsvormende activiteit
6. Maak samen groepsregels: hoe willen we dit jaar dat we in de groep met elkaar omgaan?
7. Geef complimenten klassikaal en bestraf een-op-een
8. Maak aan het begin van het jaar persoonlijk contact met alle ouders
9. Bespreek regelmatig het doel van schoolregels en klassenregels
10. Geef je collega een goede overdracht voor de eerste dag van het nieuwe schooljaar

Kom naar Anouk of Monique met je vragen of als je behoefte hebt aan iemand die meedenkt!

obs de Flint
Wezenland 582
0570 – 625031
info@basisschool-deflint.nl

Tijdens de Gouden Weken kies je in deze fase vooral weer voor samenwerkopdrachten. Zorg dat de groepjes steeds anders zijn samengesteld, bijvoorbeeld door stokjes trekken, nummeren, taal op digibord, per seizoen waarin ze geboren zijn, speelkaart trekken en de 'ruiten' gaan samenwerken, enz. Varieer in het soort (leer-)activiteiten, daarmee zorg je ervoor dat alle leerlingen de kans krijgen om ergens goed in te zijn. Zo vinden ze makkelijker hun plek in de groep

3. Integratiefase (norming)

In deze periode identificeren de kinderen zich met de groep. Er ontstaan vriendschappen. De normen over wat wel en niet gewenst is en de rollen van de groepsleden worden geaccepteerd.

Hoe je met elkaar omgaat, wordt vanaf nu bepaald door de leiders van de groep. Vaak zijn zij zich niet eens bewust van hun natuurlijke machtspositie. Ze bepalen de ongeschreven groepsregels en -normen. Dit kan positief of negatief uitvallen.

Tijdens de Gouden Weken wil je deze fase eigenlijk naar voren halen, om zo invloed te kunnen uitoefenen op hoe de groep zich vormt en welke normen ontstaan. In deze fase zijn spellen of opdrachten die je met de hele groep uitvoert een goed idee. Benoem het groepsgegedrag neutraal, laat de leerlingen vertellen wat de goede kanten ervan zijn. Laat ze daarna ook delen wat de nadelen zijn. Zoek samen met hen naar nieuwe afspraken waarbij de voordelen behouden worden zonder de nadelen. Laat de leerlingen elkaars kwaliteiten benoemen. Dat verstevigt de basisveiligheid. Je vindt in [dit artikel](#) een praktische handleiding om dat te doen m.b.v. het kwaliteitenspel. Zorg ook voor groepsuitdagingen die een grote kans hebben op succes. Niets verbindt een groep beter dan een succeservaring, je kunt hiervoor leuke activiteiten in de gymzaal doen

4. Uitvoeringsfase (performing)

In deze fase werken de kinderen ongestoord en zelfstandig aan hun groepstaken. Als de eerste drie fases positief zijn uitgevallen, is het een productieve groep, waarin samenwerking en een prettige sfeer de boventoon voeren. Als het resultaat negatief is, is er minder productiviteit, onenigheid, verzet en concurrentie.

Zolang de samenstelling van de groep niet verandert, blijft het resultaat van het groepsproces vrijwel intact.

Fase 4 bereiken lukt vaak niet in een paar weken, dit duurt vaak maanden en vaak wordt deze fase in groepen ook niet bereikt. Dat heeft te maken met de grootte van de groep en met de aandacht voor groepsvorming. Dat is ook niet erg. Fase 3 geeft **voldoende veiligheid** om constructief te kunnen werken. Als het wel gebeurt, is het belangrijk om zo'n groep voldoende autonomie en verantwoordelijkheid te geven.

Vaak wordt groepsvorming gezien als iets waar je alleen in de eerste weken van september op inzet. Maar idealiter tast je als leraar ook in de loop van het schooljaar telkens af in welke fase de leerlingen zitten en blijf je de groepsontwikkeling voortdurend faciliteren. Dat kan je doen door te letten op taalgebruik (spreken leerlingen vanuit veralgemeningen of vanuit ik-boodschappen? In de eerste fases zal je eerder horen: 'Kom, we gaan voetballen, want jongens spelen graag voetbal.' De jongen die dat niet graag doet, zal in deze fase eerder geneigd zijn om gewoon mee te doen. In fase 3 zal een jongen die niet graag voetbalt, dat eerder durven aangeven.

Je kan in kaart brengen hoe de interactie is met een sociogram. Hier bestaan verschillende varianten van. Zo zie je snel de onderlinge verhoudingen. Het wordt ook zichtbaar wie nooit gekozen wordt. Met die info kan je weer aan de slag. GroepsGeluk kan ook bijdragen aan het beter in beeld krijgen van je groep.

obs de Flint

0570 – 625031

Wezenland 582

info@basisschool-deflint.nl

Groepsvorming

Fasen van groepsvorming

Elk schooljaar opnieuw wordt er een nieuwe groep gevormd. Er ontstaan nieuwe klassen, er komen klasgenootjes bij of klasgenootjes verlaten de groep. Ook als de groep helemaal hetzelfde blijft, wordt de groep na de zomervakantie opnieuw gevormd. Na zo'n lange periode uit elkaar geweest te zijn, worden de regels en groepsnormen vanzelf opnieuw bepaald. Ook een andere leerkracht voor de groep maakt dat de groep zich opnieuw vormt.

Een goede begeleiding bij deze groepsvorming is essentieel en je kunt hier het hele jaar plezier van hebben. Wanneer de leiding ontbreekt, vormt de groep zichzelf. Het kan dan gebeuren dat er een negatieve groep ontstaat. Dat wil je natuurlijk niet. Daarom is het slim om meteen in het begin van het schooljaar invloed uit te oefenen op het groepsvormingsproces.

Een groep die zich vormt gaat door vijf fases (groepsontwikkelingsmodel van Tuckman). De ene groep doorloopt deze fases sneller dan de andere.

1. Oriëntatiefase (forming)

In deze fase leren de kinderen elkaar kennen. Ze proberen wat kan en wat niet kan. De kinderen doen nog geen stellige uitspraken en reageren voorzichtig op elkaar. Ze gaan discussies uit de weg en kijken hoe anderen op hun inbreng reageren. Zodra de kinderen zich als leden van de groep gaan beschouwen, is de oriëntatiefase afgerond. Hoe nieuwer de groep, hoe langer deze fase duurt.

Maak al snel duidelijk wat jouw regels zijn en laat je waarden en normen zien. Wacht je hier te lang mee, dan stelt de groep zijn eigen regels op.

Tijdens de Gouden Weken doe je in deze fase vooral activiteiten gericht op kennismaken, zorg dat leerlingen activiteiten in veel verschillende samenstellingen doen. Het hoeft niet altijd een spel of energizer te zijn, samen een taakje of klusje doen kan ook. Het is in deze fase al wel heel belangrijk dat je meteen duidelijk bent over de basisregels, dit biedt veiligheid.

2. Conflictfase (storming)

In deze fase gaan de kinderen zich meer uitspreken en elkaar meer uittesten. De verschillen in opvattingen en voorkeur worden duidelijk en dat leidt soms tot conflicten. De kinderen beginnen zich te verzetten tegen de leiders in de groep. Als de conflicten niet opgelost worden, dan trekken de kinderen zich terug en kan de groep uit elkaar vallen. Gebeurt dit niet en kunnen de kinderen de conflicten oplossen, dan is de conflictfase beëindigd.

In deze fase is de klas voor buitenstaanders vaak rumoerig, vaak is er onenigheid en soms een ruzieachtige sfeer. In feite is er een soort 'strijd om macht' bezig. In sommige groepen gaat dat rustig en nauwelijks merkbaar. In andere groepen komt er zelfs fysiek geweld bij te pas.

De resultaten van de stormingsperiode kunnen verschillend zijn:

- een fijne, samenhangende groep
- een groep die uiteenvalt in subgroepen, elk met een eigen groepsproces
- een hoofdgroep en enkele outsiders die niet in de groep zijn opgenomen

5. Eindfase (adjourning of reforming)

Deze fase maakt geen deel uit van de oorspronkelijke theorie, maar is toch waardevol. De fase treedt op als het einde van het groepsbestaan in zicht komt. Dat is in feite elk jaar, omdat de kinderen in de zomervakantie ingrijpend veranderen en meestal in de volgende klas een andere leerkracht krijgen. Deze fase veroorzaakt onrust. Sluit het jaar goed af en blik terug.

"Integreer de groepsdynamische principes in **je manier van lesgeven**, zodat dit geen 'aparte' activiteiten hoeven te worden en zodat er geen 'tijdverlies' is. Bij elke lesvoorbereiding kan je je dus afvragen: wat is mijn leerdoelstelling én wat is mijn groepsdynamische doelstelling? En hoe kan ik een werkvorm bedenken zodat die 2 doelstellingen gehaald worden? Dan is het een win-win: fijn voor leerlingen én voor de leraar."

"En tot slot: een hechte klasgroep heeft een sterke invloed op de **individuele motivatie** van een leerling. Naast autonomie en competentie is verbondenheid een belangrijke psychologische basisvoorwaarde voor motivatie."